

nommen ist. — s) N. pr. eines Sohnes des Nahusha MBh. 1, 3155. — t) N. pr. eines Helden auf Seiten der Pāṇḍu MBh. 7, 7009. — u) N. pr. eines Sohnes des Rantibhāra (Rantibhāra) VP. 448. Buṅg. P. 9, 20, 6. LIA. I, Anh. xx. — 3) f. a) der grösste unter den drei Opferlöffeln (सुच्) AK. 2, 7, 24. Trik. 3, 3, 416. H. 829. H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. No. 414, Cl. 4 (wo सु st. वा zu ergänzen ist). बुह, उपभृत्, धुवा AV. 18, 4, 5, 6. VS. 2, 6. धुवा वै रिच्यमानो यज्ञो ऽनुरिच्यते TS. 1, 7, 5, 1. ÇAT. Br. 1, 3, 2, 2. 8, 3, 13. Āçv. Çr. 2, 6. GRH. 4, 3. KAUC. 81. धुवम् (sic) HARIV. 2138 (LANGLOIS hat das f. vor Augen gehabt). — b) N. zweier Pflanzen: α) *Desmodium gangeticum* Dec. AK. 2, 4, 4, 3. H. an. MED. RATNAM. 9. — β) *Sansevieria zeylanica* (मूवी) H. an. MED. — c) = धुव l) TRIK. 3, 3, 416. H. an. MED. Verz. d. Oxf. H. No. 414, Cl. 4. — d) = झाठी (?) MED. — 4) n. a) das Beharrende heisst in der Grammatik ein nach dem tönenden Abhinidhāna eintretender (oder angenommener) Laut; wohl eig. das Fortklingen des vorangehenden Lautes RV. PRIT. 6, 11, 12. — b) Luft, Luftraum H. an. — Ist schon von LASSEN auf धृ (vgl. Bed. 22) zurückgeführt worden. Vgl. झ०.

धुवक (von धुव) gaṇa पिच्छादि zu P. 5, 2, 100. 1) m. polar longitude (= धुव) SŪRAS. 8, 12, 15. — 2) m. Baumstumpf (= धुव) H. 1122. — 3) m. der Eingangsvers eines Gesanges, der später immer wiederholt wird (= धुव, धुवा) SAṆGITADĀM. im ÇKDR. — 4) m. N. pr. eines Wesens im Gefolge von Skanda MBh. 9, 2567. — 5) f. धुवका gaṇa तिपकादि zu P. 7, 3, 45, VĀRTI. 6. VOP. 4, 6. gaṇa प्रेतादि zu P. 4, 2, 80. = धुवक 3 und संज्ञा UNĀDIK. im ÇKDR. N. pr. eines Frauenzimmers gaṇa बाह्यादि zu P. 4, 1, 96. — Vgl. धुवका.

धुवकान् von धुवका gaṇa प्रेतादि zu P. 4, 2, 80.

धुवकिल्ल von धुवक gaṇa पिच्छादि zu P. 5, 2, 100.

धुवकेतु (धुव + केतु) m. ein best. Meteor: धुवकेतुरनियतगतिप्रमाणवर्णाकृतिर्भवति विषमिद्व्याप्तारत्नैभ्यः VARĀH. BRH. S. 11, 41.

धुवर्चित् (धुव + चित्) adj. fest ruhend VS. 5, 13.

धुवर्चिता (धुव + चि०) adj. eine feste Lage —, einen festen Wohnsitz habend VS. 7, 25, 14, 1. Buṅg. P. 4, 9, 5, 20.

धुवर्त्तमे (धुव + नेम) adj. fest gegründet, Stand haltend: पर्वताः RV. 3, 54, 20. यं सीमकृत्वत्तमे विपुचं धुवर्त्तमा अन्वस्यन्तो अर्थम् 4, 13, 3. ब्रतेन स्यो धुवर्त्तमा धर्मणा यातृपञ्जना 5, 72, 2.

1. धुवर्गति (धुव + ग०) f. ein fester Standpunkt: तस्मा (धुवाय) अदा-धुवर्गतिम् Buṅg. P. 2, 7, 8.

2. धुवर्गति (wie eben) adj. dessen Gang fest, sicher ist Buṅg. P. 4, 12, 34.

धुवर्च्युत् (धुव + च्युत्) adj. Festes bewegend, — zu Fall bringend RV. 1, 64, 11.

धुवतारा (धुव + ता०) f. der Polarstern SŪRAS. 12, 43. ०तारक n. dass. Schol. zu VARĀH. BRH. S. 11, 34.

धुवपटु (धुव + पटु) m. N. pr. eines Fürsten von Balabhi Hist. de HIOUEN-THSANG 206. 254. 260. HIOUEN-THSANG II, 163. fälschlich धुवपट bei REINAUD, Mém. sur l'Inde 153. — Vgl. धुवसेन.

धुवयोनि (धुव + योनि) adj. eine feste Heimathstätte habend VS. 14, 1.

धुवर्त्ता (धुव + रत्) f. N. pr. einer der Mütter im Gefolge von Skanda MBh. 9, 2622.

धुवर्सद् (धुव + सद्) adj. auf festem Grunde sitzend VS. 9, 2.

धुवसंधि (धुव + सं०) m. N. pr. eines Fürsten, eines Sohnes des Susaṁdhi (Sushaṁdhi) und Vaters des Bharata, R. 1, 70, 26 (GORR. 72, 23. fg.). 2, 110, 14. LIA. I, Anh. vi. eines Sohnes des Pushja Ragu. 18, 33. VP. 387. Buṅg. P. 9, 12, 5. DEVIBHĀG. P. in Verz. d. Oxf. H. 81, b, 7. LIA. I, Anh. xii.

धुवसिद्धि (धुव + सिद्धि) m. N. pr. des Arztes (durch den die Genesung sicher ist) am Hofe Agnimitra's MĀLAY. 47, 1, 22.

धुवसे hat die Form eines dat. inf.: zum Stillehalten, zum Platznehmen (SĪ.: धुवाय निवासाय); es sind aber ausserdem keine Formen einer Wurzel धु nachzuweisen, so dass wir es vorziehen, धुवस् unmittelbar auf धुव zurückzuführen. आ यत्सेदुर्धुवसे न योनिम् RV. 1, 70, 1.

धुवसेन (धुव + सेना) m. N. pr. zweier Fürsten von Balabhi Journ. of the As. Soc. of Beng. IV, 486. 487. Z. f. d. K. d. M. I, 227. LIA. III, 509. — Vgl. धुवपटु.

धुववर्त (धुव + घ्रा०) m. Haarwirbel: तेषां (वाजिनां) प्रपान एको लला-ट्केशेषु च धुववर्तः VARĀH. BRH. S. 63, 4.

धुवाघ (धुव + अघ) m. N. pr. eines Fürsten (v. l. für वृद्ध) MATSJA-P. in VP. 463, N. 9. LIA. I, Anh. xiii.

ध्रौव adj. fest ruhend: पर्वताः RV. 7, 35, 8. — Vgl. धुव.

ध्रक्, ध्रकते = द्रेक् Dhātup. 4, 5.

ध्रौव adj. 1) dem Dhruva, dem Polarstern gehörig: क्व भूतलं क्व च ध्रौव स्थानं यत्प्राप्तवान्धुवः MĀR. P. 20, 39. — 2) in dem, Dhruva genann-ten Löffel befindlich: आस्य KĀTJ. Çr. 3, 8, 4. 7, 3, 18. 8, 1, 19.

ध्रौवकि metron. von धुवका gaṇa बाह्यादि zu P. 4, 1, 96.

ध्रौव्य (von धुव) 1) n. a) das Verharren am Orte, Unbeweglichkeit, ununterbrochene Ruhe P. 3, 4, 76. VOP. 26, 130. — b) Dauer: ध्रौव्ये दश-रात्रावर्त्य ÇĀṆKH. Çr. 2, 16, 1. Dauerhaftigkeit KAUC. 39. — c) Gewissheit, Nothwendigkeit: फलप्राप्ति० ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. UP. p. 248. 249. — 2) adj. (wohl vom vorhergehenden n.) Beständigkeit —, Dauer verlei-hend Buṅg. P. 4, 12, 44.

धम्, धम्, धंसति (गतिकर्मा) NAIGH. 2, 14. धंसते (अवसंसने, गतौ, चूर्णने) Dhātup. 18, 16. धंसिता; pass. धस्यते, धस्त P. 6, 4, 24, Sch. 1) zerfallen, zerstreuen, zu Grunde gehen: (शस्त्रम्) तदप्यधसदासाय माकृन्ते लक्ष्मणो-रितम् BHATT. 13, 93. प्राणा दधंसिरे 14, 55. Häufig der imperat. in der Bed. mache dass du fortkommst, scheere dich, packe dich; act.: तत्र स्थितं माम् — हतो देवानामब्रवीदुग्रहो धंसतेपुच्छे: MBh. 1, 3596. 3, 12525. धं-सतेत्येवं मत्समीपाच्च नश्यत HARIV. 11038 (p. 791). 11238. 15504. med.: स्मितां धंसतां वेयम् R. 2, 33, 23. धस्त zerfallen, ausgefallen, zu Grunde ge- gangen, zerstört, mitgenommen, verschwunden AK. 3, 2, 53. नलिन्यो धस्त-कमलाः R. 3, 58, 38. ०मूर्धज R. SCHL. 1, 58, 10. धस्तवीरुतृपालताः Suçr. 1, 22, 15. वासम् 103, 6. VARĀH. BRH. S. 42(43), 61. न क्षविद्वे तयोर्गात्रे ब-भूवाङ्कुलमत्तरम् । नानिर्भिन्नं न चाधस्तमपि सूक्ष्ममजिह्वगैः ॥ R. 6, 20, 22. गतशीण्डामिव धस्तां पानभूमिमसंस्कृताम् R. GORR. 2, 123, 11. प्रकीर्णके- शं धस्तातम् Buṅg. P. 7, 2, 30. प्रभामिव तमोधस्ताम् R. 5, 21, 12. धस्ताशे- षतमः प्रमोदमुदित BHARTṢ. 3, 92, v. l. ०प्रेम्णा AMAR. 12. लुब्धवधस्तथी RĀGA-TAR. 4, 628. ०रजःसञ्चतमोमल Buṅg. P. 1, 13, 51. 53. 3, 33, 8. 4, 23, 8. VOP. 6, 14. BHATT. 5, 27. astrol. so v. a. verfinstert: रविनेन बुधे धस्ते VA-